

Hebrew and World Literature

For *Olim*

2 points

Instructions to examinees

א. Duration of exam: Three hours

ב. Exam structure and breakdown of points:

This exam consists of four parts.

Part I: Poetry (Medieval Poetry, the Poetry of Bialik,
20th-Century Poetry) – $(2 \times 12) = 24$ points

Part II: Short Story – $(2 \times 12) = 24$ points

Part III: Drama – $(1 \times 26) = 26$ points

Part IV: Novel

and Other Fiction – $(1 \times 26) = 26$ points

Total – 100 points

All parts of the exam are **compulsory**.

Answer the questions according to the following instructions:

In Part I (Poetry), answer two questions.

In Part II (Short Story), answer two questions.

In Part III (Drama), answer one question.

In Part IV (Novel and Other Fiction), answer one question.

ג. Material that may be used during the exam:

(1) A dictionary of the student's choice

(2) Internal examinees: a printed list of works studied in class

(3) External examinees: the attached syllabus

ד. Special instructions:

(1) At the beginning of each answer, write the number of the part and of the question you are answering.

(2) Do not use examples from the same work in more than one answer.

(3) Internal examinees: You must attach the printed list of works studied in class to the answer booklet.

Write only in the answer booklet. Use separate pages for everything you want to use as draft material (outlines, etc.).

Write "טייטה" at the top of each draft page. If you write draft material outside the answer booklet, your exam may be disqualified!

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון: שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק,

שירת המאה ה-20) – $(12 \times 2) = 24$ נקודות

פרק שני: סיפור קצר – $(12 \times 2) = 24$ נקודות

פרק שלישי: דרמה – $(26 \times 1) = 26$ נקודות

פרק רביעי: רומאן

וספרי קריאה – $(26 \times 1) = 26$ נקודות

סה"כ – 100 נקודות

כל הפרקים בבחינה הם **חובה**.

ענה על השאלות לפי ההוראות האלה:

מהפרק הראשון (שירה) ענה על שתי שאלות.

מהפרק השני (סיפור קצר) ענה על שתי שאלות.

מהפרק השלישי (דרמה) ענה על שאלה אחת.

מהפרק הרביעי (רומאן וספרי קריאה) ענה על שאלה אחת.

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) מילון לפי בחירת הנבחן.

(2) לנבחנים אינטרניים: רשימה מודפסת של

היצירות שנלמדו.

(3) לנבחנים אקסטרניים: תכנית הלימודים

מצורפת.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת

מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.

(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות

שונות.

(3) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת את

רשימת היצירות שנלמדו.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך

לכתוב בטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה). רשום "טייטה"

בראש כל עמוד טייטה. רשום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ

למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

בהצלחה!

Good Luck!

Questions

Part I – Poetry

(Medieval Poetry, the Poetry of Bialik, 20th-Century Poetry)

Answer two of the questions 1-18 (each question – 12 points; total – 24 points).

Medieval Poetry [שירת ימי הביניים]

1. Read the following poem and answer the question below.

כתנות פסים / משה אבן־עזרא

כְּתוֹנוֹת פִּסִּים / לְבֵשׁ הֵנָּה / וּכְסוֹת רִקְמָה / מִיָּדֵי דָשָׁאוֹ,
וּמַעֲלֵל תִּשְׁבֵּץ / עֲטָה כָּל עֵץ / וּלְכָל עֵץ / הָרָאָה פִּלְאוֹ.
כָּל צִיץ חֲדָשׁ / לְזֶמֶן חֲדָשׁ / יֵצֵא שׁוֹחֵק / לְקִרְאָת בּוֹאוֹ –
אֵךְ לְפִנְיָהֶם / שׁוֹשֵׁן עֶבֶר, / מְלֻדָּה, כִּי עַל / הַיָּרֵם כָּסְאוֹ.
יֵצֵא מִבֵּין / מִשְׁמֵר עָלָיו / וַיִּשְׁנֶה אֶת / בְּגָדֵי כְּלָאוֹ.
מִי לֹא יִשְׁתָּה / יֵינוֹ עָלָיו – / הָאִישׁ הַהוּא / יֵשֵׁא חֲטָאוֹ!

This poem portrays a feeling of wonder at a familiar natural phenomenon.

What natural phenomenon is this, and how is the feeling it arouses portrayed in the poem? Explain your answer, bringing an example/examples.

2. Read the following poem and answer the question below.

ראה שמש / שלמה אבן־גבירול

רָאָה שֶׁמֶשׁ לָעֵת עָרַב אֲדָמָה / כְּאֵלּוֹ לְבָשָׁה תּוֹלַע לְמַכְסָּה,
תִּפְשֹׁט פָּאֲתֵי צִפּוֹן וְיָמִין / וְרוּחַ יָם בְּאַרְגָּמָן תִּכְסָּה,
וְאַרְץ – עֲזוּבָה אוֹתָהּ עֲרָמָה / בְּצֵל הַלֵּילָה תִּלְחַן וְתַחֲסָה,
וְהַשֶּׁחַק אֲזִי קָדָר, כְּאֵלּוֹ / בְּשֶׁקַּע עַל מוֹת יְקוֹתִיאל מְכָסָה.

In the last stanza, the reader discovers that this poem about nature [שיר טבע] is also an elegy [שיר קינה].

Explain how the descriptions of nature hint to the fact that the poem is an elegy.

3. Read the following poem and answer the question below.

לֹאטֵן דְּבָרֵי שִׁירָן / שלמה אבן-גבירול
לֹאטֵן דְּבָרֵי שִׁירָה, דְּבוּרָה, / אֲשֶׁר קִרְיַת "שְׁמַע" מִפִּיָּךְ יִקְרָא,
מִיַּחַדָּת וּמֵאַרְכָּת בְּ"אַחַד" / וּמִתְּזוֹת בּוֹכֵר רֶם וְנוֹרָא,
אֲשֶׁר נָתַן דְּבֶשׁ תַּחַת לְשׁוֹנֶךָ / וְשֵׁם לָךְ לְהַדִּיף אוֹיְבֶיךָ מֵרָחָה.
הֲלֹא אִם אַתָּה בְּעֵינֶיךָ קִטְנָה – / כְּבוֹדָה אַתָּה וְלָךְ מְשַׁפֵּט כְּבוֹרָה.
חֲמוּדוֹת טָהָרוֹ אוֹתָךְ, וְאַיִנֶךָ / כְּשֶׁרָץ עוֹף אֲבָל צָפוֹר טָהוֹרָה.

In this poem, the poet describes the bee in a surprising, unusual manner.
Explain this statement, bringing an example/examples.

The Poetry of Bialik

4. Read the following poem and answer the question below.

הַכְּנִיסֵנִי תַּחַת כָּנָפֶךָ / חיים נחמן ביאליק

הַכְּנִיסֵנִי תַּחַת כָּנָפֶךָ,
וְהִי לִי אִם וְאַחוּת,
וְהִי חִיקֶךָ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קַן-תְּפִלוֹתֵי הַגִּדְחוֹת.

וּבַעֲצַת רַחֲמִים, בֵּין-הַשְּׁמָשׁוֹת,
שְׁחִי וְאַגֵּל לָךְ סוּד יְסוּרֵי:
אוֹמְרִים, יֵשׁ בְּעוֹלָם גְּעוּרִים –
הֵיכֵן גְּעוּרֵי?

וְעוֹד רָז אֶחָד לָךְ אֶתְּנֶדָּה:
נִפְשִׁי נִשְׁרָפָה בְּלִהְבָּה;
אוֹמְרִים, אֵהְיָה יֵשׁ בְּעוֹלָם –
מִה-זֹּאת אֶהְבָּה?

הַכּוֹכָבִים רָמוּ אוֹתִי,
הָיָה חֲלוֹם – אֵךְ גַּם הוּא עֶבֶר;
עֲתָה אֵין לִי כְּלוֹם בְּעוֹלָם –
אֵין לִי דָבָר.

הַכְּנִיסֵנִי תַּחַת כָּנָפֶךָ,
וְהִי לִי אִם וְאַחוּת,
וְהִי חִיקֶךָ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קַן-תְּפִלוֹתֵי הַגִּדְחוֹת.

Describe the emotional state of the poet and explain two literary devices [דרכי עיצוב] that he uses to portray this state.

5. Read the following poem and answer the question below.

צִפְרָת / חיים נחמן ביאליק

- בית 1 כל-העולם טובע באור ובשיר,
אוֹצְרוֹת חַיִּים לֹא-שְׁעָרִתִּים מִסְבִּיב מִתְרַחֲשִׁים,
ובמשעל הנמתח בין יער ונגר
שנינו הולכים ומחשים.
אנו הולכים והולכים, לשבילנו אין קץ,
אֶפְסוֹנוֹ שְׁבָלִים, כְּתוּרֵנוֹ צִפְרוֹת,
ובחניתות של-זהב יפגענו כל-עץ
ובצאלי צמרות.
- בית 2 הדמות כרוב אם עב קלה ברום עולם רפרפה?
אף גם-היא חיש הפליגה למדינת הים –
ואת-הרהורי הטהור כמוה ורם
נשאָה עִמָּה לְנִצָּח עַל-כִּתְפָּה.
ושוב זהר רקיע, ושוב תכלת בלי-סוף,
את הולכת בראש ואני כרוף אחריך,
ובקמותי המלאות השתרע הנוף,
והכל בהיר בו כמו בעיניך.
- בית 3 רגע אחד לי נדמה: ביער הלז,
המאפיל ומשיב צנתו עלינו,
גנוז מטמון מסתרים, המשמר מאז
ומעולם לשנינו –
פתאם רחפה הקמה – ומפה אלי-פה
עבר רטט קרנים על-פני האוקינוס.
הו, מי השליג עלינו – ובשפע כזה,
חיל צפרות לבנות?
- בית 4 והנה נקלעה צִפְרָת כְּפָרַח בְּקֶצֶה
שָׁעַר מִחֻלְפֶּתֶךָ הַמְּפֹנָה עַל-הַמְּחֻגָּרֶת,
וכמו רמזה לי: בחור, קום שקה-לה, ודמה
אלי הצפרות!
אולם את – ההרגשת בצפרות ובי?
ההרגשת, כי גם-נפשי נתונה בשבי,
ומפרפרת ותלואה, ומצפה לישועה
במחלפתך הקלועה?
- בית 5 ובעיניך שוב אציץ ואבקש שם תשובה –
ובכתחלה הן צנועות, שתי יוני החן;
מה-לי צניעות עיניך – ומחלפתך משובה,
היא אומרת לי: הן!
מהרי, מהרי, אחותי, נבואה היצרה,
תחת חפת אשך לך כל-נפשי אפיקה,
ואת-כל-אהבתי התלויה בשערה
נמית שנינו בנשיקה.

The poem describes the complex attitude of the speaker toward his beloved.
Explain, giving an example/examples, how this complex attitude is
expressed in two of the stanzas of the poem.

6. Read the following poem and answer the question below.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

- בית 1
עם דמדומי החמה אל-החלון נא-גשי
ועלי התרפקי,
לפתי היטב צנארי, שימי ראשך על-ראשי –
וכה עמי תדפקי.
- בית 2
ומחשקים ודבקים, אל-הזהר הנזיר
דומם נשא עינינו;
ושלחנו לחפשי על-פני ימי האזרה
פל-הרהורי לבנו.
- בית 3
והתנשאו למרום ביעף שוקק כיונים,
ובמרחק יפליגו, יאבדו;
ועל-פני רכסי ארגמן, איי-זהר אדמונים,
ביעף דומם ירדו.
- בית 4
הם האיים הרחוקים, העולמות הגבוהים
זו בחלומות ראיונם;
שעשונו לגרים תחת כל-השמים,
וחיינו – לגיהנום.
- בית 5
המה איי-הזהב זו צמאנו אליהם
באל ארץ מולדת;
שפל-כוכבי הליל רמזו לנו עליהם
באור קרן רועדת.
- בית 6
ועליהם נשארנו בלי-רע ועמית
כשני פרחים בציה;
כשני אבדים המבקשים אבדה עולמית
על-פני ארץ נכריה.

Describe the contrast between a dream and its realization [בין חלום להגשמתו] that is portrayed in the poem and explain how two of the images in the poem create this contrast.

20th-Century Poetry

Poetry of the First Half of the 20th Century

The Poetry of Rachel

7. Read the following poem and answer the question below.

רק על עצמי / רחל
רק על עצמי לספר ידעתי.
צר עולמי בעולם נמלה,
גם משאי עצמתי כמוה,
רב וכבד מכתפי הדלה.

גם את דרכי — כדרכה אל צמרת —
דרך מכאוב ודרך עמל,
יד ענקים זדונה ובוטחת,
יד מתבדחת שמה לאל.

כל ארחותי הליו והדמיע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

The word "דרך", which is repeated four times in the second stanza of the poem, has a symbolic significance.

What is the symbolic significance of the path [הדרך] in the poem as a whole?

Explain, giving an example/examples.

8. Read the following poem and answer the question below.

פגִישָה, חֲצִי פגִישָה / רחל

פגִישָה, חֲצִי פגִישָה, מִבֶּט אֶחָד מְהִיר,
קִטְעֵי נִיבִים סְתוּמִים — זֶה דִּי...
וְשׁוֹב הַצִּיף הַכֹּל, וְשׁוֹב הַכֹּל הַסָּעִיר
מְשַׁבֵּר הָאֲשֶׁר וְהַדָּן.

אִף סֶכֶר שְׂכָחָה — בְּנִיתִי לִי מִגֵּן —
הִנֵּה הִיא כְּלֹא הִיא.
וְעַל בְּרָכִי אֶכְרַע עַל שְׂפַת אֶגֶם סוּאֵן
לְשִׁתּוֹת מִמֶּנּוּ לְרִנָּה!

The motif of water expresses the poet's emotions and the psychological process she is undergoing.

Explain this statement, giving an example/examples from the poem.

9. Read the following poem and answer the question below.

בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי / רַחַל

הִהְיִיתִי תִּיהַ בֵּין תִּיּוֹת הַשָּׂדֶה
בְּיָמִים רְחוּקִים, בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי ?
וּמָאֵז לִי קִרְבַּת הָאָחוֹת לְחִי
וְאֵימַת הָאָדָם הָרוֹדָה ?

אֶפְרַת הַנוֹצָה וְחֶסֶרֶת הַמָּגֶן
גִּלְגָּלֶה-פְּרָפְרָה בִּי נִשְׁמַת צָפוֹר ?
מִנְגִּינָה עִגְמוּמִית, אֶהְבֵּת הַדְּרוֹר —
הֵן מִמֶּנָּה, מִמֶּנָּה שְׂתִיָּהּ.

וְאוּלֵי בְּגִלְגּוּל הַרְחוּק-קָדוּם
הִיִּיתִי גְבַעַל-עֲשָׂבִים יִרְקָק ?
וְלֶכֶן בְּאִמִּי-אֲדָמָה אֲדַבֵּק,
וּמְנוּחִי בְּחִיקָה הַשְּׁחוּם.

In this poem, how is the relationship between the poet and the animal and vegetable worlds expressed?

Explain your answer, giving an example/examples.

10. Read the following poem and answer the question below.

מיכל / רחל

ותאהב מיכל בת שאול את דוד — ותבז לו בלבה

(ש"א, י"ח, כ'; ש"ב, ו', ט"ז)

מיכל, אחות רחוקה! לא נתק חוט הדורות,
לא שָׁלְטוּ בְּכַרְמֶךָ הַנוֹגֶה תְּרִלִי הַזָּמָן,
עַל כְּתָנֶת מְשִׁיךָ לֹא דָחוּ פְּסִי אֲרָגְמָן
וְצִלְצוֹל אֲצָעֵדוֹת וְהִבֵּךְ עוֹד הָאֵזֶן תִּקְלֹט.

לֹא אַחַת רָאִיתִיךָ נִצְבֶּת לֵיד הָאֶשְׁנֶבֶת
בְּעֵינֶיךָ הִיפָּה מְהוֹלִים גִּאָּוָה וְרֵךְ;
מיכל, אחות רחוקה, אֲנִי עֲצוּבָה בְּמוֹךְ,
בְּמוֹךְ גְּדוֹנָתִי לְבוֹז לְאִשּׁוֹר אֶהֱב.

In this poem, the poet expresses great affinity with Michal, the daughter of Shaul.

Explain how this affinity is portrayed throughout the poem, giving an example/examples.

Poetry of the Second Half of the 20th Century

Identity

11. Read the following poem and answer the question below.

שִׁיר פִּטְרִיוֹטִי / רוני סומק
אֲנִי עִירָאקִי־פִיג'מָה, אֲשֶׁתִּי רוֹמָנִיָה
וְהַבַּת שְׁלֵנוּ הִיא הַגֶּנֶב מִבְּגָדָד.
אֲמָא שְׁלִי מִמְשִׁיכָה לְהַרְתִּיחַ אֶת הַפֶּרֶת וְהַחֲדָקָל,
אֲחוֹתִי לְמָדָה לְהַכִּין פִּירוּשֵׁי מֵאֲמוֹ הָרוֹסִיָּה
שֶׁל בַּעֲלָהּ. 5
הַחֶבֶר שְׁלֵנוּ, מְרוֹקוֹ־סִכִּין, תּוֹקֵעַ מִזֶּלַג
מִפְּלָדָה אֲנִגְלִית בָּדָג שְׁנוֹלָד בְּחוּפֵי נוֹרְבֶּגֶה.
כִּלְנוּ פּוֹעֲלִים מִפִּטְרִים שֶׁהוֹרְדוּ מִפְּגוּמֵי הַמַּגִּדָּל
שֶׁרָצִינוּ לְבָנוֹת בְּבָבֶל.
כִּלְנוּ חֲנִיתוֹת חֲלָדוֹת שְׁדוֹן קִישׁוֹט הָעִיר 10
עַל טַחְנוֹת הָרוּחַ.
כִּלְנוּ עֲדוֹן יוֹרִים בְּכוֹכְבִּים מְסַנְּנֵי עֵינַיִם
רָגַע לִפְנֵי שֶׁהֵם נִבְלָעִים
בְּשִׁבִּיל הַחֶלֶב.

How is the subject of identity expressed in each of the two parts of the poem (lines 1-7 and lines 8-14)?

Explain your answer, giving an example/examples.

12. Read the following poem and answer the question below.

הדברות / נידאא ח'ורי

הכל בנגוד
אמא אל תלדי אותי
אל תלדי אותי זכר
הזכרים בארצי בני עקדה
יורדים למעמקי השכול
עולים לגבעה
אל תלדי אותי אמי
אל תלדי
ואם בכל זאת תרצי
הולדיני בת
לפחות
אחיה איכשהו
ככל הנגזרות
ממין נקבה
אחיה
אשה, משרתת, שפחה אולי
עלמה עמלה,
לא משנה מה
העקר הולדיני
לא-זכר.

This poem begins with the words "הכול בניגוד".

How are these words connected with the rest of the poem?

Explain your answer, giving an example/examples.

What is Love?

13. Read the following poem and answer the question below.

בעיות אישיות / דוד אבידן

כִּי מֵרֵב שְׁאַהֲבָתִי אוֹתָךְ לֹא יִכְלָתִי לֹמַר לָךְ.
לֹא יִכְלָתִי לֹמַר לָךְ מֵרֵב שְׁאַהֲבָתִי אוֹתָךְ.
מֵרֵב שְׁאַהֲבָתִי אוֹתָךְ.
עַד שֶׁפִּאֻי יָמִים אַחֲרַיִם וַיִּכְלָתִי לֹמַר לָךְ.
יִכְלָתִי לֹמַר לָךְ מִשּׁוֹם שְׁאַהֲבָתִי אוֹתָךְ.
מִשּׁוֹם שְׁאַהֲבָתִי אוֹתָךְ.
הָעֲצִים לְבִלְבּוֹ בִּירֵק וְהַשֶּׁמֶשׁ הִלָּכָה וְהַשְׁחִירָה.
וּכְכֹל שְׁאַהֲבָתִי אוֹתָךְ הִיא הַשְׁחִירָה יוֹתֵר.
רְחוּקָה. נְכוֹנָה לְזוּיָק. כְּמוֹ וְנִן מְסִים שֶׁל פְּנִתָּה.
(בְּאַמֶּת רַק פְּנִתָּה הִיא הַזְכִּירָה.)
וְאִזּוּ בְּאֵנוּ הָעִירָה.
חֲבִצְלֵת אוֹתִי הַכִּירָה.
וּבִפְקֹר אוֹתִי הָעִירָה.
וּבְכָל־זֹאת אַהֲבָתִי אוֹתָךְ.
בָּא הָאוֹר הַסּוֹפִי וְסִלַּק כָּל־סֶפֶק וְהוֹתִיר
רַק אֶת בֵּית־הַקּוֹלָנוֹעַ לְבֵן וְלוֹהֵט בַּשֶּׁמֶשׁ.
וּמִי שֵׁשׁ לוֹ עֲדִין מֶה לְהַסְתִּיר
בֶּל יֵרָאֶה בַּשֶּׁמֶשׁ.
וּמִי שְׁאוּהֵב בֶּל יַעֲלֶה לְעִיר.

What are the stages of the love story described in the poem? Explain two of the literary devices [דרכי העיצוב] used to portray this love story. Give an example/examples to support your answer.

14. Below is Poem 7 of the cycle [מחזור השירים] "שרטוטים תל-אביביים"

by מאיר ויזלטיר.

(The poem begins with the words "וְלָמָּה הִיא נוֹשֶׁכֶת אֶת שְׁפָתֶיהָ".)

Read the poem and answer the question that follows.

וְלָמָּה הִיא נוֹשֶׁכֶת אֶת שְׁפָתֶיהָ
וְלָמָּה הִיא לוֹטֶשֶׁת אֶת עֵינָהּ
בְּזֶמֶן שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת מְחַבֶּקֶת
עִם הַבְּחוּר שֶׁמְחַבֵּק אוֹתָהּ

וְלָמָּה הִיא שׁוֹלַחַת אֶת יָדֶיהָ
כְּאֵלּוּ מִמְשַׁמֶּשֶׁת בְּאֹרִי
כְּאֵלּוּ יֵשׁ כִּפְתּוֹר שָׁאֵם תִּלְחֹץ בּוֹ
יִפְתַּח הַשַּׁעַר אֶל הָעִיר

כְּאֵלּוּ שֶׁהָעִיר בְּאֵמֶת צוֹפֶנֶת
סוּדוֹת וּמִמְתָּקִים נֶעְלָמִים
כְּאֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ בַּחוּרִים כְּאֵלֶּה
אֵן יֵשׁ גַּם סוּג אַחֵר יֵשׁ עֲלָמִים

וְלָמָּה הִיא נוֹשֶׁמֶת אֶת שְׁדֶיהָ
וְלָמָּה הִיא בּוֹלַעַת אֶת רִקָּהּ
כְּאֵלּוּ הִיא חוֹשֶׁכֶת שֶׁהַפְּסִידָה
אֶת הַמָּנָה הָאֲחֻרֹנָה הַמְתוּקָה

וְלָמָּה הִיא הוֹלֶכֶת מְחַבֶּקֶת
עִם הַבְּחוּר שֶׁמְחַבֵּק אוֹתָהּ
בְּזֶמֶן שֶׁהִיא נוֹשֶׁכֶת אֶת שְׁפָתֶיהָ
בְּזֶמֶן שֶׁהִיא לוֹטֶשֶׁת אֶת עֵינָהּ

Does this poem describe love?

Explain your answer, giving an example/examples.

Living in the Land of Israel

15. Read the following poem and answer the question below.

יְרֵשָׁה / חיים גורי
הָאֵיל בָּא אַחֲרוֹן.
וְלֹא יָדַע אֲבָרְהָם כִּי הוּא
מְשִׁיב עַל שְׂאֵלַת הַיֶּלֶד,
רֹאשִׁית-אוֹנוֹ בְּעֵת יוֹמוֹ עָרַב.

נָשָׂא רֹאשׁוֹ הַשָּׁב.
בְּרֹאוֹתוֹ כִּי לֹא חָלַם חֲלוֹם
וְהַמְלֵאךְ נָצַב —
נִשְׁרָה הַמַּאֲכָלֶת מִיָּדוֹ.

הַיֶּלֶד שֶׁהִתַּר מֵאֲסוּרָיו
רָאָה אֶת גֵּב אָבִיו.

יִצְחָק, כְּמִסְפָּר, לֹא הֶעֱלָה קֶרֶן.
הוּא חֵי יָמִים רַבִּים,
רָאָה בְּטוֹב, עַד אוֹר עֵינָיו כָּהָה.

אָבֵל אֶת הַשְּׁעָה הֵהִיא הוֹרִישׁ לְצִאֲצָאִיו.
הֵם נוֹלָדִים
וּמַאֲכָלֶת בְּלָפֶם.

Interpret the last stanza and explain how it portrays the poet's approach to the story of the binding of Isaac [סיפור העקדה], as described in the poem.

16. Read the following poem and answer the question below.

שיר בבקר בבקר / אמיר גלבוע

פתאום קם אדם בבקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת
ולכל הנפגש בדרךכו קורא הוא שלום.
דגנים עולים מול פניו מפין חריצי המדרכת
וניחוחות לראשו מדיפים עצי אודרכת.

הטללים רוסיסים והרים רבוא קרנים – הם יולידו חפת-שמש לכלולותיו.
הוא צוחק גברת דורות מן הקהרים
ונבלמות משתחוות המלחמות אפים
להוד אלה שנים מפכות במסגרים.

אלף שנים צעירות לפניו –
פפג צונו.
בשיר רועים.
בעוף.

פתאום קם אדם בבקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת
ורואה כי חזר האביב כמו הוריקן שוב אילן מן השלכת.

This poem opens with the following words:

"פתאום קם אדם בבקר ומרגיש כי הוא עם [...]"

Explain the significance of this feeling in the poem, giving an example/
examples.

Holocaust Poetry

17. Read the following poem and answer the question below.

טיוטת הסכם לשלומים / דן פגיס
טוב טוב, אדונים הזועקים חמס כְּתָמִיד,
בְּעִל־גַּס טוֹרְדָנִים,
שָׁקֵט!
הכל יחזר למקומו,
סְעִיף אחר סְעִיף.
הצֶעֱקָה אֶל תוֹךְ הַגָּרוֹן.
שְׁנֵי הַזֶּהב אֶל הַלֶּסֶת.
הפחד.
הַעֲשֵׁן אֶל אַרְבוֹת הפח וְהַלְאָה וּפְנִימָה
אֶל חֵלֶל עֲצָמוֹת,
וּכְבֵּר תִּקְרְמוּ עוֹר וְגִידִים וְתַחֲיוּ,
הִנֵּה עֲדִין תַּחֲיוּ לָכֶם,
יוֹשְׁבִים בְּסֻלּוֹן, קוֹרְאִים עֲתוֹן עָרֵב.
הִנֵּה הַנֶּכֶם! הַכֹּל בְּעוֹד מוֹעֵד.
וְאֲשֶׁר לְכוֹכֵב הַצֶּהָב: מִיָּד יִתְלַשׁ
מֵעַל הַחֲזָה
וַיִּהְגֵּר
לְשִׁמִּים.

Explain the criticism expressed in this poem.

How is the criticism portrayed [מעוצבת]? Give an example/examples in your answer.

18. Read the following poem and answer the question below.

אבא ואמא הלכו לקולנוע, אילנה יושבת לבד

בכרסה ומעינת בספר אפור / מאיר ויזילטיר

היא מדפדפת, דוידים ערמים
רצים ערמים ורזים כל-כה,
וגם דודות עם הטוסיק בחוץ
ואנשים בפיו'מות כמו בתיאטרון
ומגני'דוד מבד.
וכלם כל-כה מכערים ורזים,
ועינים גדולות כמו לעופות.

זה נורא משנה וכל-כה אפר. ואילנה יש לה עפרונות אדמים
וכחלים וירקים וצהבים וירדנים.
אז היא הולכת לחדר שלה
ומביאה את כל העפרונות היפים
ומצירת בחשק גדול
לכלם משקפים ופרצופים מצחיקים.
וביחוד לילד הקרח הרזה
היא עושה לו שפם ענקי אדם כזה
ובסוף השפם עומדת צפור.

The innocence of a small girl and a harsh reality are interwoven in this poem.

How is this interweave [שילוב] expressed in the poem? Explain your answer, giving an example/examples.

Note! Do not use examples from the same work in more than one answer.

Part II – Short Story

Answer two of the questions 19-21 (each question – 12 points; total – 24 points).

Note! In questions 19 and 20, do not base your answers on the story "אח קטן" by רונית מטלון.

19. Choose a main character from a short story you studied and describe different qualities of that character.

How are these different qualities portrayed in the story (for example, by means of events or through this character's relations with other characters)? Explain your answer, giving an example/examples.

20. Feelings of deprivation, failure, anxiety and disappointment are expressed in many short stories.

Explain how these feelings are portrayed in a short story you studied and how one of the main characters of that story copes with them.

"אח קטן" / רונית מטלון

21. The home is a central motif of this story.

Describe the different ways in which this motif appears throughout the story and explain its symbolic meanings. Give examples to support your answer.

Part III – Drama

Answer one of the questions 22-30 (26 points).

Note: In Questions 22-28, your answer must be based only on a tragedy by Sophocles or a tragedy by Shakespeare.

Sophocles' Tragedies ["אנטיגונה", "אדיפוס המלך"]

and Shakespeare's Tragedies ["המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו"]

22. Explain what understanding the tragic hero gains in a play you studied and at what stage of the play he arrives at this understanding.

Sophocles' Tragedies

"אנטיגונה"

23. Explain the reasons why Antigone and Creon did not reach an agreement.
Give an example/examples to support your answer.
How does their failure to agree affect the ending of the tragedy? Explain your answer, giving an example/examples.

"אדיפוס המלך"

24. Describe two encounters between Oedipus and other characters in the play and explain what these encounters teach us about the character of Oedipus and the process he undergoes.

Shakespeare's Tragedies

"המלט"

25. The play focuses on Hamlet's doubts and questions regarding how he should act. Explain this statement, basing your answer on the plot of the play and giving examples.

"המלך ליר"

26. Explain, giving examples, how the father figure and his role are expressed in the tragedy *King Lear*.

Base your answer on the characters King Lear and Gloucester.

"מקבת"

27. The character Macbeth develops and changes before the eyes of the audience.

Explain this statement, giving an example/examples. Base your answer on two monologues or two scenes or a scene and a monologue.

"אותלו"

28. Describe strengths and weaknesses of the character Othello. Explain how the combination of strength and weakness drives the tragic plot of the play.

Modern Play

Note: You must base your answers to Questions 29 and 30 only on a modern play (from the 19th or 20th century).

29. Does the family and/or the community in a modern play that you studied help and strengthen the individual, or does it weaken and harm the individual? Explain your answer, giving an example/examples.
30. A play's minor characters have several functions (for example, to drive the plot, to cast light on the main character and/or to emphasize central themes of the play).

Choose two of the minor characters in a modern play you studied, describe them and explain their roles in the play.

Part IV – Novel and Other Fiction

Answer one of the questions 31-32 (26 points).

31. Describe the relationship between the main character and another character in a novel or another work of fiction you studied. What does this relationship teach us about the personalities of these characters? Explain, using an example/examples.
32. Write about the principles of suspense or surprise as they appear in the plot of a novel or other work of fiction you studied and explain how the suspense or surprise is created.

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.
No part of this document may be copied or disseminated
without permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך